

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Magyar mint második nyelv

Tanterv

Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok: 155 óra

Kétnyelvű (szlovén–magyar) kétéves szakiskolai programok: 155 óra
MAGYAR MINT MÁSODIK NYELV
Tanterv

Szerzők:

Horvat Laura, Kétnyelvű Középiskola, Lendva
Pisnjak Mária, SZK Oktatási Intézete

Kiadták: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport / SZK Oktatási, Tudományos és Sportminisztériuma, Zavod RS za šolstvo / SZK Oktatási Intézete

A minisztérium képviselője: dr. **Simona Kustec**
Az intézet képviselője: dr. **Vinko Logaj**

A tantervet a Szlovén Köztársaság Szakképzési Szaktanácsa a 183. ülésén, 2021. február 19-én hagyta jóvá.

Online kiadás
Ljubljana, 2022

Hozzáférés:

<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/index.htm>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI](#)-ID [100103427](#)
ISBN 978-961-03-0664-1 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

TARTALOM

1. A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA	1
2. ÁLTALÁNOS CÉLOK	2
3. CÉLOK ÉS TANÍTÁSI TARTALMAK	3
3.1. A BESZÉDÉRTÉSI KÉSZSÉG ÉS A BESZÉDKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE.....	3
3.2. AZ OLVASÁSÉRTÉSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE.....	3
3.3. AZ ÍRÁSKÉSZÉG FEJLESZTÉSE	3
3.4. NYELVI ÉS NYELVTANI ISMERETEK SZERZÉSE.....	3
3.5. HELYESÍRÁS	4
3.6. TÉMAKÖRÖK.....	4
4. KÖVETELMÉNYEK.....	5
4.1. AZ A1 SZINT LEÍRÁSA.....	5
4.2. AZ A2 SZINT LEÍRÁSA.....	6
4.3. MINIMÁLIS KÖVETELMÉNYEK A KÉPZÉS BEFEJEZÉSEKOR.....	6
5. MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ.....	8
6. A TUDÁS ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE	9
7. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	10

1. A TANTÁRGY MEGHATÁROZÁSA

A magyar nyelvnek a Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területén külön státusza van. A magyar anyanyelvű diákoknak ez az ún. első nyelve, a szlovén anyanyelvű diákoknak pedig az ún. második nyelve. A nem magyar anyanyelvű diákok nem csak az iskolában, a tanítás folyamatában ismerkednek ezzel a nyelvvel, hiszen mindennapi életük szerves része a magyar kisebbség nyelvével, kultúrájával, magyar nyelvű médiájával való érintkezés. Magyarország közelsége, az egyre erősebb kereskedelmi, gazdasági és idegenforgalmi kapcsolatok is indokolják e nyelv tanulását. A magyar nyelv a Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területén a szlovén mellett hivatalos nyelv.

A lendvai kétnyelvű középiskola kétéves szakiskolai programjaiba elsősorban a kétnyelvű általános iskolát végzett tanulókat várják, de szlovén tannyelvű általános iskolát végzettek is beiratkozhatnak ezekre. Hogy az utóbbiak minél eredményesebbek legyenek a magyar nyelv tanulásában, és be tudjanak kapcsolódni a kétnyelvű oktatásba, számukra a magyar mint második nyelvet valamennyi évfolyamon külső differenciálással tanítjuk. Az egynyelvű általános iskolákból érkező diákokra vonatkozó célokat és követelményeket a tantervben *dőlt betűs* írással jelöltük. Az előzetes tudásuknak és képességeiknek megfelelően azonban a magasabb céloknak és követelményeknek is eleget tehetnek.

A tantárgy keretében elsősorban kommunikáció központú nyelvoktatás folyik.

A tantárgy célja, hogy a II. évfolyam végére a diákok eljussanak az A2, illetve az A1 (kezdők) szintre.

2. ÁLTALÁNOS CÉLOK

1. *A diákok pozitív viszonyt alakítanak ki a magyar nyelv iránt.*
2. *A diákok elsajátítják a regionális köznyelvet.*
3. *A diákok elsajátítják a mindennapi élethez, a tanuláshoz és a szakmai életük végzéséhez szükséges nyelvi kommunikációs képességeket.*
4. *A diákok fejlesztik nyelvtanulási stratégiájukat.*

3. CÉLOK ÉS TANÍTÁSI TARTALMAK

3.1. A BESZÉDÉRTÉSI KÉSZSÉG ÉS A BESZÉDKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A diákok:

- gyakorolják a tanár és társaik szóbeli megnyilvánulásainak megértését, valamint a velük folytatott interakciókban való részvételt az iskolai munkára, a gyakorlati munkájukra és a mindennapi tevékenységekre vonatkozóan (utasítás a munkához, folyamat vagy termék bemutatása...),
- meghallgatnak/megnéznek egyszerű beszélgetéseket és más szövegeket, azokban megértik a fontos információkat,
- bekapcsolódnak az iskolai és mindennapi témákról szóló beszélgetésbe,
- *rákérdeznek az üzenet, ill. beszélgetés számukra érthetetlen részeire,*
- *tudnak köszönni, be tudnak mutatkozni, valamit megköszönni, telefonbeszélgetést folytatni a mindennapi és szakmai életükre vonatkozóan,*
- *megértenek egyszerűbb hivatalos értesítőket és reklámszövegeket,*
- *megértik egyszerűbb szövegek lényegét, azokban megkeresik a fontos adatokat,*
- elmesélik élményeiket, *leírnak tárgyat, terméket, munkafolyamatot,*
- *megoldanak a hallott szöveghez kapcsolódó egyszerű szóbeli és írásbeli feladatokat.*

3.2. AZ OLVASÁSÉRTÉSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A diákok:

- egyszerű nem művészi szövegeket olvasnak számukra ismert témákban,
- *megértenek olyan mindennapi témákról szóló szövegeket, amelyek ismeretlen szavakat is tartalmaznak,*
- megértenek a szakmai életükkel kapcsolatos egyszerűbb szövegeket (utasítás a munkához, eljárás leírása),
- tájékozódnak az olvasott szövegben, *megértik a fontosabb információkat,*
- *megoldanak olvasott szöveghez kapcsolódó egyszerű szóbeli és írásbeli feladatokat.*

3.3. AZ ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A diákok:

- *képeslapot, magánlevelet írnak,*
- *személyes adatokkal kitöltenek űrlapokat,*
- *rövidebb mindennapi szövegeket (elbeszélés, leírás) alkotnak,*
- közéleti és hivatalos szövegeket írnak (kérvény, önéletrajz).

3.4. NYELVI ÉS NYELVTANI ISMERETEK SZERZÉSE

A diákok:

- *megismerik a magyar ábécét,*
- megismerik és alkalmazzák a magánhangzó-harmóniát,
- *kifejeznek cselekvést, történést, és állapotot jelen és múlt időben kijelentő módban,*
- *megneveznek élőlényeket, élettelen dolgokat és elvont fogalmakat egyes és többes*

számban; használják a birtokos személyjeleket,

- kifejezik a tárgyat (-t tárgyrag),

- kifejezik a helyhatározót (a *Hol?* kérdésre -ban/-ben, n/-on/-en/-ön ragos főnevekkel, az itt/ott határozószóval, a *Hova?* kérdésre -ba/-be, -ra/-re ragos főnevekkel),

- megnevezik személyek és tárgyak egyszerű tulajdonságait (szín és nagyság),

- kifejezik főnével megnevezett személyek és tárgyak számát, mennyiségét,

- kifejezik az időhatározót számnevek és a -kor rag segítségével, valamint egyszerű időhatározószókkal (most, ma, holnap, tegnap),

- megismerik és használják a személyes, birtokos és mutató névmásokat,

- megkülönböztetik a határozott és a határozatlan névelő funkcióját.

3.5. HELYESÍRÁS

A diákok:

- megismerik a magyar helyesírás négy alapelvét (kiejtés szerinti, szóelemző, hagyományos, egyszerűsítő írásmód),
- megismerik a kis és a nagy kezdőbetűk használatának szabályait (ünnep- és népnevek; földrajzi nevek (település, utca, ország), intézménynevek),
- megismerik az egyszerű mondatot záró írásjelek (pont, felkiáltójel) használatának a szabályait, valamint a vessző használatát felsorolásakor,
- gyakorolják a számok (százig) és a dátumok írását.

3.6. TÉMAKÖRÖK

- **Bemutatkozás** (név, életkor, nemzetiség, foglalkozás)
- **Család** (a család és az otthon bemutatása)
- **Iskola** (egyszerű leírás, a diákok élete, iskolai tevékenységek)
- **Ünnepek** (állami, családi és egyházi)
- **Mindennapi tevékenységeink** (orvosnál, ügyintézés a postán, a bankban)
- **Időjárás és öltözködés** (évszakok, divat)
- **Vásárlás** (élelmiszer- és ruhavásárlás, vásárlási szokások)
- **Étkezés** (ételek, italok)
- **Szabadidő** (szabadidős tevékenységek)
- **Forgalom és utazás** (jegyvásárlás, közlekedési eszközök)
- **Szakma és munka** (a szakma alapvető szókincse)

4. KÖVETELMÉNYEK

A II. évfolyam végén várható teljesítmény megfelel a Közös Európai Referenciakeret A2, illetve a kezdőknél az A1 szintjének.

4.1. AZ A1 SZINT LEÍRÁSA

SZÖVEGÉRTÉS		SZÖVEGALKOTÁS		
Beszédértés	Olvásásértés	Beszélgetés	Összefüggő beszéd	Írás
<i>A diák megért ismerős szavakat és nagyon alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak, feltéve, hogy lassan és világosan beszélnek.</i>	<i>Megérti az ismerős neveket, szavakat és nagyon egyszerű mondatokat, pl. feliratokon, posztereken.</i>	<i>Tud egyszerűen kommunikálni, ha beszélgetőtársa hajlandó egyes dolgokat lassabban elismételni vagy másképpen megfogalmazni. Fel tud tenni és meg tud válaszolni egyszerű kérdéseket, amelyek a közvetlen szükségletekre vagy nagyon ismerős témákra vonatkoznak.</i>	<i>Egyszerű szószerkezetekkel és mondatokkal le tudja írni, hol él, mit csinál, és be tudja mutatni a közvetlen környezetében élő személyeket.</i>	<i>Meg tud írni rövid, egyszerű üzenetet, pl. képeslapot. Személyes adataival ki tud tölteni űrlapokat.</i>
Stratégiák: <i>A diák az ismeretlen szavak jelentését meg tudja keresni (elektronikus) szótárban. Az egyszerű mondatok értését igenléssel/tagadással vagy a kérdés megismétlésével fejezi ki, illetve egyes szavakkal vagy szószerkezetekkel.</i>		Stratégiák: <i>A diák nagyon szegényes szókinccsel rendelkezik. Egy-egy szóval vagy szószerkezettel reagál, és csak a számára fontos nyelvi aktusokra koncentrál. Ha nem találja a megfelelő szót vagy szószerkezetet, nem nyelvi jelekkel helyettesíti azt. Kívánsága, akarata esetében közvetlenül rámutat arra, mit szeretne. Leíráskor csak felsorol néhány tulajdonságot és cselekvést.</i>		

4.2. AZ A2 SZINT LEÍRÁSA

SZÖVEGÉRTÉS		SZÖVEGALKOTÁS		
Beszédértés	Olvasásértés	Beszélgetés	Összefüggő beszéd	Írás
A diák megérti a gyakran használt szavakat és kifejezéseket, amelyek közvetlenül hozzá kapcsolódnak (pl. személyes adatok, család, vásárlás, szűkebb környezet, munka, tevékenység). Megérti egyszerű és világos hirdetések és üzenetek lényegét.	El tud olvasni rövid, nagyon egyszerű szövegeket (például rövid hirdetés, prospektus, menü vagy menetrend). Megtalál bennük konkrét információkat. Megért egyszerű, a társai által írt magánleveleket.	Tud kommunikálni alapvető helyzetekben, amelyek egyszerű és közvetlen információcserét igényelnek ismerős témákkal és tevékenységekkel kapcsolatban. Boldogul nagyon rövid társasági beszélgetés során is, még ha nem is ért eleget ahhoz, hogy fenntartsa a párbeszédet.	Több szószerkezettel és mondattal egyszerű módon le tudja írni pl. a családját, más embereket, a lakóhelyét, tanulmányait, tevékenységeit az iskolában és otthon.	Meg tud írni rövid, egyszerű feljegyzéseket és üzeneteket, amelyek a közvetlen szükségleteire vonatkoznak. Meg tud írni nagyon egyszerű magánlevelet.
<p>Stratégiák:</p> <p>A diák az ismeretlen szavak jelentését meg tudja keresni (elektronikus) szótárban. Az egyszerű mondatok értését kérdésekre adott rövid válaszokkal bizonyítja. A szöveg olvasásakor/hallgatásakor/megtekintésekor érzékeli a szöveggörnyezetet, felidézi a témáról tanultakat, felfogja a nyelvi és nem nyelvi (kép, hang, testbeszéd) üzenetet.</p>		<p>Stratégiák:</p> <p>A diák értelmesen, artikuláltan beszél, és olvashatóan ír. Szókincse szegényes. Szószerkezettel vagy rövid egyszerű mondatokkal reagál. Minta alapján tud egy bekezdésnyi szöveget alkotni, amelyben bemutatja önmagát, eseményt, tárgyat vagy cselekvést. Ha nem találja a megfelelő szót vagy szószerkezetet, más szóval, gyakrabban nem nyelvi jelekkel helyettesíti azt. A beszélgetésbe csak külön felszólításra kapcsolódik be.</p>		

4.3. MINIMÁLIS KÖVETELMÉNYEK A KÉPZÉS BEFEJEZÉSEKOR

A képzés befejezésekor a diák:

- *megérti a tanítás részeként elhangzó utasításokat és alapvető interakciókat,*

- *be tud mutatkozni (utónév, családnév, életkor, lakóhely, az iskola neve),*
- *használja az alapvető udvariassági formákat (köszön/elköszön, megköszön valamit),*
- *be tudja mutatni egy napját (megnevezi az otthon és az iskolában/műhelyben végzett tevékenységeket),*
- *részt vesz egyszerű, számára ismert témáról szóló beszélgetésben,*
- *rá tud kérdezni alapvető információkra (adott személyről, helyről, szakmáról),*
- *megérti egyszerű szövegek (plakát, hirdetés, elbeszélés...) alapvető információit,*
- *megnevezi a közvetlen környezetében levő tárgyakat, azok számát, színét és nagyságát.*

5. MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

A magyar mint második nyelvi órákon elsősorban a négy készségterület (beszédértési készség, beszédalképzés, íráskészség, olvasásértés) fejlesztése folyik. Mivel a kétéves szakiskolai programokban tanuló diákok leginkább munkavégzésre készülnek, a mindennapi beszédhelyzetek mellett a szakmájukkal, munkájukkal kapcsolatos beszédhelyzetekre készítjük fel őket. A tanár a szövegválasztások során mindig tartsa szem előtt a program jellegét.

A tanárnak gondosan meg kell terveznie munkáját, az eredményes megvalósításhoz pedig nagyon sok gyűjtőmunkára (megfelelő szövegek gyűjtése, adott esetben alkotása) lesz szüksége. Az órán olyan légkört kell teremtenie, amelyben a diákok szívesen megnyilatkoznak akkor is, ha hibásan vagy szegényes szókinccsel beszélnek. Az órákon a leggyakoribb tevékenység a beszélgetés (közös, párban vagy csoportban) legyen.

A magyar nyelv tanulásának legfőbb célja, hogy a diákok képessé váljanak a tanult nyelvi szerkezeteket valós élethelyzetekben alkalmazni céljaik, gondolataik és érzelmeik közlésére. Mivel a nem anyanyelven való megnyilvánulás a diákok egy részének gondot okozhat, a tanárnak folyamatosan ösztönöznie és motiválnia kell őket annak ellenére, hogy közléseikben hibákat követnek el. Rendkívül fontos, hogy a tanár ezeket csak a közlést követően javítsa.

A nyelvi kommunikációban a beszédértésnek is legalább olyan nagy szerepe van, mint magának a beszédnek. A diákokat már a nyelvtanulás kezdetétől arra kell szoktatni, hogy a szövegkörnyezet és egyes kulcsszavak értése elegendő támpontot nyújthat a szöveg lényegének megértéséhez. Az olvasásértési készséget fejlesztő feladatok a diákokat felkészítik a mindennapi és szakmai életük egyszerűbb (módosított vagy autentikus) szövegeinek az olvasására és értésére. A diákok ezen tevékenységeknél egy- és kétnyelvű szótárakat, különböző képanyagot és más taneszközöket használhatnak.

Az íráskészség fejlesztése során a diákok kezdetben szó szerkezeteket, mondatokat, majd rövidebb szövegeket alkotnak (a fokozatosság elve!). Ezeknél a tevékenységeknél egy- és kétnyelvű szótárakat és más taneszközöket is használhatnak.

6. A TUDÁS ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A tudás ellenőrzése és értékelése lehet szóbeli és írásbeli.

A tanár a tanév elején a diákokkal ismerteti az értékelés formáit, módjait és kritériumait. A tanítási-tanulási folyamat során formatív módon követi a diákok haladását, és minőségi visszajelzésekkel segíti őket abban.

A tanár az ellenőrzés során megállapítja az értékeléskor mért célok megvalósulásának a szintjét. Az ellenőrzés mind a négy készségterületre kiterjedhet, beleértve a szókincs és az alapvető grammatikai tudás mérését is.

7. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A kétéves szakiskolai programban a magyar mint második nyelvet egyetemi végzettségű magyar nyelv és irodalom szakos vagy magyar nyelv mint idegen nyelv szakos tanár taníthatja.